2011 - 2012 სასწავლო წლის სკოლის გამოსაშვები გამოცდების საგამოცდო პროგრამა

ბ) ქართული, როგორც მეორე ენა

საგნობრივი უნარ-ჩვევები

საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხთა დაზუსტება
1. **პრაგმატული** ხასიათის სხვადასხვა ტიპის მოკლე ტექსტების გაგება,	**1.1.** საკომუნიკაციო სიტუაციის ამოცნობას (ავტორი, ადრესატი, კორესპონდენციის მიზანი _ *მილოცვა, მოწვევა, მადლობის გამოხატვა, შეთავაზება, შთაბეჭდილებების გაზიარება, ახსნა-განმარტება, თხოვნა, მოთხოვნა, გაფრთხილება, რეკომენდაცია/რჩევა* და *სხვა*); **1.2.** სათანადო კონკრეტული ფაქტობრივი ინფორმაციის (*სად, რა, როდის, რამდენი, რატომ* და *სხვა*) ამოკრებას; **1.3.** რესპონდენტის ემოციების, დამოკიდებულებების, შეფასებებისა და თვალსაზრისების გაგებას; **1.4.** ცალკეული მოქმედებებისა და მათი თანმიმდევრობის ამოცნობას (მაგ., *როგორ მივიდეს დანიშნულების ადგილამდე*).
2. სხვადასხვა თემაზე შექმნილი **შემეცნებითი** ტექსტების გაგება და გაანალიზება	2.1. მთავარი თემის/საკითხების გამოკვეთას; 2.2. ტექსტის ზედაპირზე მოცემული ფაქტობრივი ინფორმაციის ამოცნობას (მაგ., *მოქმედების დრო, ადგილი* და *სხვა*); 2.3. ფაქტებსა და მოვლენებს შორის არსებული კავშირების (*ლოგიკური, ქრონოლოგიური*) დადგენას; 2.4. ინფორმაციის ამოკრებას კონკრეტული მახასიათებლების მიხედვით (მაგ., *მსგავსება-განსხვავება* და *სხვა*); 2.5. ფაქტის გამიჯვნას ვარაუდისაგან, შეფასებისაგან.
3. **ბიოგრაფიული**	**3.1.** მოვლენათა დროისა და ადგილის განსაზღვრას;

ხასიათის ტექსტების გაგება	**3.**2. ამბის მთხრობელის, პერსონაჟების ამოცნობას; **3.**3. ტექსტის ზედაპირზე მოცემული ინფორმაციის მიხედვით **3.**4. პიროვნების დახასიათებას; 3.5. პიროვნების მოღვაწეობის სფეროების დახასიათებას; 3.6. მოვლენათა თანმიმდევრობის დადგენას.
4. **თხრობითი** ხასიათის მხატვრული ტექსტების გაგება და გაანალიზება	4.1. ტექსტის/მისი ცალკეული მონაკვეთის ზოგადი შინაარსის ამოცნობას (მაგ., *კონკრეტული ინფორმაციის _ ვინ, რა, სად, რატომ, რა მიზნით და სხვა _ დასახელებას*); 4.2. მთხრობელის, პერსონაჟების ამოცნობას; 4.3. მოვლენათა თანმიმდევრობის ამოცნობას; 4.4. პერსონაჟთა საქციელის მოტივის ახსნას და შეფასებას; 4.5. დამოკიდებულებებისა და ინტერესების ამოცნობას; 4.6. როგორც ტექსტის ზედაპირზე მოცემულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, ისე შინაარსის გააზრების საფუძველზე პერსონაჟთა დახასიათებას და მათ შორის არსებული ურთიერთობების შესახებ დასკვნების გამოტანას; 4.7. სიუჟეტის განვითარების საფეხურების (*დასაწყისი, ამბის მსვლელობა, დასასრული*) გამოყოფას; 4.8. ნაწარმოების ძირითადი თემის ამოცნობას.
5. **საგაზეთო** პუბლიკაციების გაგება	5.1. საკომუნიკაციო სიტუაციის (კორესპონდენტი/რესპონდენტი, ავტორი/ადრესატი, პუბლიკაციის მიზანი, კონტექსტი) ამოცნობას; 5.2. მთავარი საკითხის/პრობლემატიკის განსაზღვრას; 5.3. შეფასებების, თვალსაზრისების ამოცნობას; 5.4. ფაქტების/მოვლენების დაკავშირებას სათანადო თვალსაზრისებთან.

საგნობრივი ცოდნა

მორფოლოგია / სინტაქსი

1. არსებითი სახელი:
   - სახელის ბრუნება და კონკრეტული ბრუნვის ფუნქციები წინადადებაში;

- სახელის რიცხვი (-**ებ**-იანი მრავლობითი);
- სახელის კუმშვა და კვეცა;
- აბსტრაქტული სახელები (წარმოება, ფუნქცია _ *ექიმი* __ *ექიმ**ობა***).

2. ზედსართავი სახელი:
   - ვითარებითი და მიმართებითი ზედსართავები (წარმოება და ფუნქცია წინადადებაში);
   - შეთანხმებული მსაზღვრელ-საზღვრულის ბრუნება;
   - მართულმსაზღვრელიანი სახელის ბრუნება.
3. რიცხვითი სახელი:
   - რაოდენობითი და რიგობითი (წარმოება და ფუნქცია).
4. ნაცვალსახელი: პირის, ჩვენებითი (**ის _ ეს** ოპოზიცია), კუთვნილებითი, კითხვითი.
5. ზმნა:
   - პირისა და რიცხვის გამოხატვა სხვადასხვა ტიპის ზმნაში (**ვწერ... / მაქვს...**);
   - მარტივი და რთული ზმნისწინები და მათი ფუნქციები (*მიმართულება*);
   - მწკრივები (*აწმყო, უწყვეტელი, წყვეტილი, მყოფადი, II კავშირებითი*);
   - ბრძანებითის გამოხატვა (*წართქმითი და უკუთქმითი*);
   - ქცევა (*სათავისო, საარვისო, სასხვისო*);
   - თავისებური ზმნები (*პირნაკლი, ფუძემონაცვლე, რიცხვში / მწკრივში მონაცვლე, ფუძედრეკადი*);
   - მაქვს თუ მყავს?
6. ზმნიზედა (*ადგილის, დროის, ვითარების*).
7. საწყისი და მიმღეობა (წარმოება და ფუნქციები).
8. თანდებული (შერწყმული და ცალკე მდგომი);
   - ფუნქციები (*ადგილი, კუთვნილება, მიზეზი, დრო (გაზაფხულ**ზე**, ზამთარ**ში**...), დროში სიხშირის განსაზღვრა _ **დან-მდე***).
9. კავშირი (**მაგრამ; იმიტომ, რომ; ვინც**).
10. ნაწილაკი (**არ, ნუ**).
11. წინადადების ტიპები შინაარსის მიხედვით (*თხრობითი, კითხვითი, ბრძანებითი*).
12. შეთანხმება, როგორც სინტაქსური ურთიერთობის სახე:
    - მსაზღვრელ-საზღვრულის შეთანხმება ბრუნვასა და რიცხვში (*ჩვენს კლასს, ათი სტუმარი...*);
    - სახელისა და ზმნის შეთანხმება რიცხვში (*ბავშვები დგანან,* მაგრამ *მერხები დგას, ბევრი/ათი სტუმარი მოვიდა...*);

13. წინადადების ტიპები აგებულების მიხედვით (*მარტივი, შერწყმული და რთული*).
14. დამოკიდებული წინადადებების სახეები რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში (*ქვემდებარული, მიზეზის გარემოებითი*).

ორთოგრაფია / პუნქტუაცია

1. მიმართვის ფორმები საკუთარ და საზოგადო სახელებთან და მასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები;
2. ერთი და იმავე თანხმოვანთა თავმოყრა: კლა**სს**, ქათა**მმ**ა...;
3. თანდებულიანი სახელების მართლწერა (მერხთან, მაგრამ მაგიდასთან; თბილისში, *ჯაზზე...*);
4. კომპოზიტების მართლწერა;
5. სასვენი ნიშნების ხმარება:

- პირდაპირ და ირიბ ნათქვამში;
- მარტივ, შერწყმულ და რთულ წინადადებებში.

ლექსიკა

1. კომპოზიტები (*კეთილი გული __ გულკეთილი, წითელი კაბა __ წითელკაბიანი...* დედაჩემი *მაგრამ*ჩემი ძმა)
2. სიტყვაწარმოება (როგორც ენის ლექსიკური მარაგის გამდიდრების საშუალება);
3. სიტყვათშეხამება (მაგ., *სუსტი ქარი,* მაგრამ *მცირე წვიმა*);
4. სინონიმები, ანტონიმები, ომონიმები.

2011-2012 წლის გამოსაშვები გამოცდების საგამოცდო პროგრამა ეფუძნება 2005 წლიდან მოქმედ შემდეგ სახელმძღვანელოებს:

"თავთავი 1" (სახელმძღვანელო საქართველოს არაქართულენოვანი სკოლებისათვის, I დონე, საქ. მაცნე, 2005 წ.)

"თავთავი 2" (სახელმძღვანელო საქართველოს არაქართულენოვანი სკოლებისათვის, II დონე, საქ. მაცნე, 2006 წ.)